

Культурний фронт : МИ - УКРАЇНЦІ!

Світ української писанки

*“Життя переможе смерть,
а світ - темряву”.*

Володимир Зеленський,
Президент України

Презентація книжкової виставки

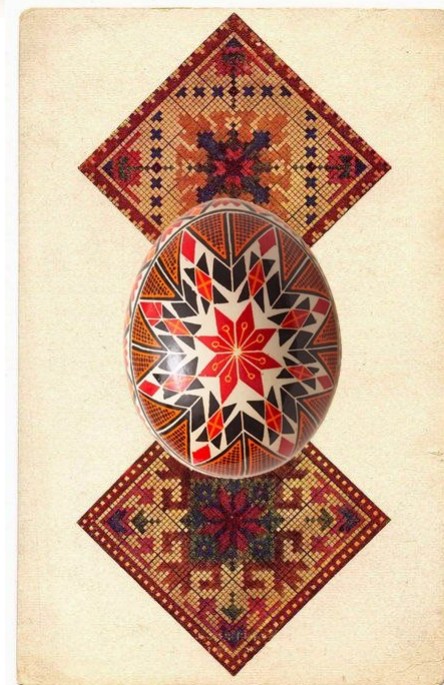
В Україні здавна існує традиція розписувати та дарувати один одному писанки на Великдень .

Людей здавна дивувало, як з яйця, що на вигляд подібне на звичайний видовжений білий чи плямистий камінчик, з'являється життя...

Достеменно невідомо, коли на наших землях зародилося писанкарство. Вірогідно, цьому мистецтву більше тисячі років. Ввібравши у себе всі барви українського мистецтва - вишивки, килимарства, витинанки, малювання - писанка стала втіленням прекрасної душі українського народу, його візитівкою у мистецькому світі, а також – символом незламності українського духу.

Кожна писанка, створена власноруч, наповнена найкращими побажаннями на майбутнє. Її можна порівняти з листом, де аркуш - біле тло яйця, а літери - давні символи, колір та орнамент. Отже, розписуючи свою великодню писанку, вкладаємо у свій витвір побажання наближення нашої Перемоги і миру для усіх нас.

Зразки та описи писанок відображені у виданнях XIX-XX століть, які ви можете знайти у Національній історичній бібліотеці України. У даній презентації пропонуємо вам добірку книг з фонду бібліотеки.

Білоус, Оксана

Символічна мова писанок, від кам'яної доби до сьогодні / О. Білоус. – Київ, 2012. – 44 с. : іл., фот.

Альбом – спроба прочитання знаків та символів, які тисячоліттями писали на українських писанках. Потужна дохристиянська традиція сакрального розпису писанок дійшла майже до наших днів. Вивчення символіки сприяє глибшому розумінню джерел багатьох ритуалів, обрядів, звичаїв, прикмет, народних вірувань.

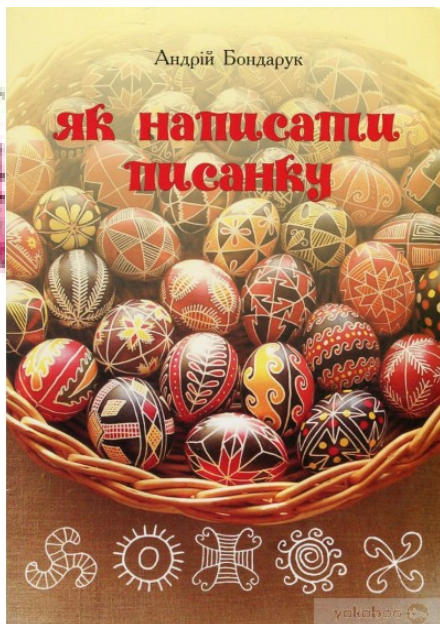

Біняшевський, Ераст Володимирович
Українські писанки : альбом / Е. В. Біняшевський. – Київ : Мистецтво, 1968. – 91 с.

*Це єдине видання про писанку, що вийшло за часів радянської влади в Україні.
Тираж книги був мізерний, отже вона швидко стала книжковим раритетом.
Книга містить нарис з історії українського писанкарства та зображення орнаментів писанок із різних регіонів України.*

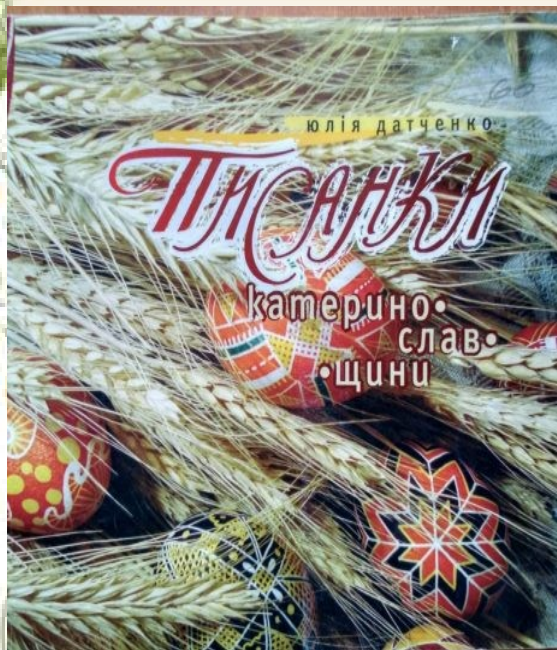
Бондарук, Андрій

Як написати писанку / А. Бондарук. –
Луцьк : Терен, 2008. – 19 с. : іл.

Автор цієї книги – писанкар. Він розповідає про історію виникнення писанкарства, орнаментику, значення символів, техніку воскового розпису, інструменти, кольористику.

Великодня писанка : [буклет з
2 Всеукраїнського свята
“Великодня писанка—2010”
(м. Вінниця)]. – [Вінниця],
[2010]. – 54 с.

Датченко, Юлія Валентинівна

**Писанки Катеринославищини : посібник
з писанкарства / Ю. В. Датченко. –
Дніпропетровськ : Герда, 2011. – 48 с. :
фото.**

Видання містить інформацію про історію писанок Катеринославищини, техніку їх виготовлення, символіку. Вперше презентуються і досліджуються писанки початку 20 ст., які зберігаються у фондах Дніпровського національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького та їх копії, виконані керівниками й учнями гуртка “Катеринославицька писанка” при храмі Святого Рівноапостольного князя Володимира м. Дніпропетровська.

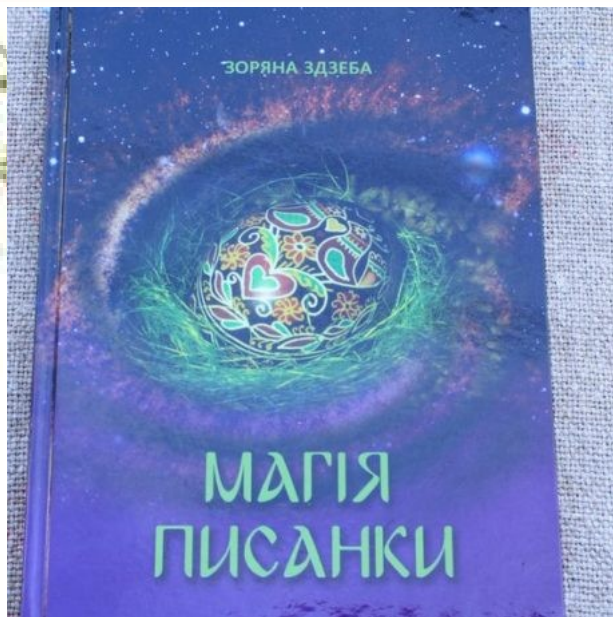

Добжанський, Е.

**Писанка / Е. Добжанський. – Київ :
Трійця, 2001. – 14 с. : іл.**

Здзеба, Зоряна

Магія писанки / З. Здзеба. – Кам'янець-Подільський : Буйницький О. А., 2018. – 190, [1] с. : іл., 16 вкл. арк. кол. іл.

Книга розкриває таємниці давнього мистецтва писанкарства, розповідає, як навчитися писати справжні обережні писанки, які допоможуть творити своє життя в щасті та радості.

Кордуба, Мирон Михайлович

Писанки на галицькій Волині / М. М. Кордуба. - Відень, 1896. – 169–207 с. : 13 вкл. арк. іл. – (Матеріали до українсько-руської етнографії ; Т. 1).

Перевидання : Харків : Савчук О. О., 2018. - 40 с. : іл.

Праця Мирона Кордуби є одним з перших ґрунтовних досліджень, присвячених українському писанкарству. Незважаючи на географічну локальність (Північна Галичина), автор використовує широкий науковий контекст — як всеукраїнський, так і європейський.

Кулжинский С.К.

Описание коллекции народных писанок: С альбомом из 33 хромолитографированных и 12 черных таблиц. Вып. 1 / С. К. Кулжинский ; Лубенский музей Е.Н. Скаржинской. – Москва: Старопечатня А. А. Левенсона, 1899. – 176 с.

В альбомі, виданому Лубенським Музеєм Скаржинської в Москві 1899 р. подано історико-етнографічний нарис про українське писанкарське мистецтво, вміщено 33 кольорових та 12 чорно-білих таблиць, на яких зображено 2219 якісно виготовлених малюнків писанок. Видання містить каталог та систематичний список з ґрунтовним описом народних писанок з колекції музею з 17 губерній і областей.

**КАРПАТСЬКИЙ
ГОМІН**

ЕММА ЛЕВАДСЬКА

Левадська, Емма Романівна

Карпатський гомін : графіка, витинанки, аплікація, писанки, лоповки: альбом / Е. Р. Левадська ; Закарпатська обласна державна адміністрація, Управління культури, Національна спілка майстрів народного мистецтва України, Закарпатський обласний осередок, Об'єднання професійних художників Закарпаття. – Ужгород : Олександра Гаркуша, 2013. – 48 с. : іл.

Самобутньою змогла залишитися велика художниця Емма Левадська. Це сповна показує останній її каталог з витворами графіки, витинанок, аплікацій, писанок і лоповок під назвою «Карпатський гомін», що вийшов у видавництві Олександри Гаркуші.

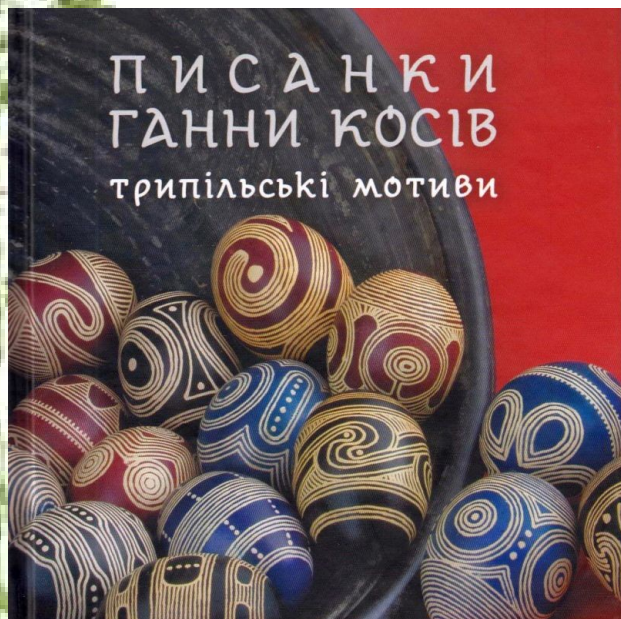

Писанка - символ України : матеріали науково-практичної конференції з Міжнародного з'їзду писанкарів 2–7 вересня 1992 року / М-во культури України, Український центр народної творчості ; упоряд. Л. П. Гура. – Київ, 1993. – 125 с.

У матеріалах науково-практичної конференції висвітлюються актуальні проблеми історії та розвитку такого жанру ужиткового мистецтва як писанкарство, визначаються перспективи та напрямки розвитку цього самобутнього виду народної творчості.

**Писанкарство : традиції та сучасність /
М-во культури і мистецтв України,
Державна академія керівних кадрів
культури і мистецтв, Український центр
культурних досліджень ; упоряд. Н. В.
Кіреєва. – Київ, 1998. - 30 с. 1 іл.**

Писанки Ганни Косів. Трипільські мотиви. –
Львів : Свічадо, 2016. – 100 с. : фот.

"Дивними шляхами скерував Господь думки Ганусі до первня життя – яйця (курячого, перепелиного і навіть страусиноного). Яйця - ідеальної еліпсоїдної форми, яка в руках жінки закрутилася шляхами все нових необмежених можливостей. Так появилися "Дороги", "Драбини і драбинки небесні", "Кручені круцьки" , "Колеса", "Зимові дерева", "Сіро-червоні світи" – жмути замкнених у собі меандрів і звивистих ліній. Відкриття: лінія, яку воском започатковуємо на яйці, вираховуючи очима і серцем місце її зустрічі й кінця, мимоволі переходить у вічність, де почато-кінець уже не існує, межа стерта, є тільки коло– еліпс-хвиля – вічний рух." (Іванка Крип'якевич Димид, з передмови до книги)

ПИСАНКИ

Писанки Черкащини / зібрав і зладив
В. Мицик; змалював О. Фисун. – Київ:
Родовід, 1992. – 59 с. : іл.

Писанки Черкащини є одними з найдавніших в Україні. Вони відомі ще з часів Черняхівської культури, з княжої пори Київської Русі і побутували на Середньому Придніпров'ї довгі роки аж до наших днів. У виданні представлено фрагменти декоративних розписів посуду Трипільської цивілізації, які намальовані в овалі і мають писанкові мотиви. В основу збірника покладено колекцію автора, як плід довголітньої збирацької і дослідницької роботи.

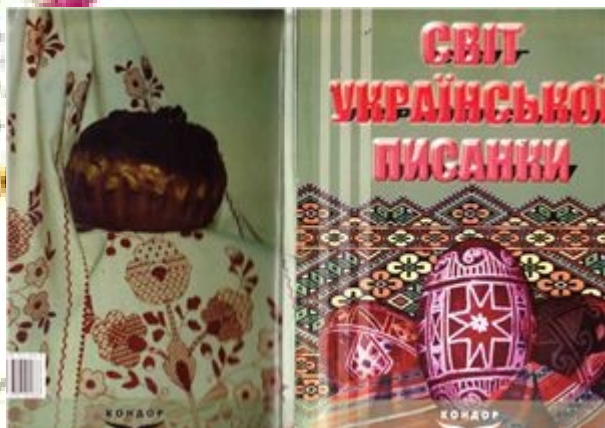

**Пише писанки бабуня, пише мама, пишу я
/ Український центр народної творчості ;
ред., упоряд., авт. передм. В.
Скुरатівський, авт. тексту М. Зелик. – Київ :
ДіПоР, 1993. – 48 с. : фот.**

*У альбомі представлено писанки Софійки
Зелик - майстрині з діаспори. Особливістю цих
писанок є те, що на них відтворено давні
традиційні автентичні узори, символи та
барви не одного окремого регіону, а усієї
України.*

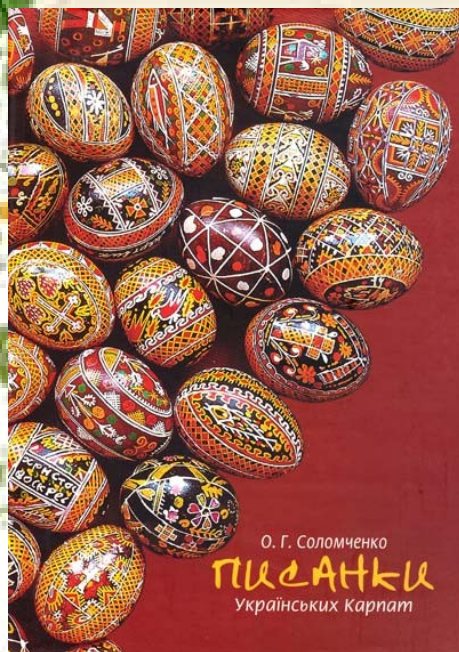

**Світ української писанки / Упор. С. Сітько.
– Київ : Кондор, 2005. – 96 с. : іл.**

Видання присвячене життєвому і творчому шляху вченого, видатного ентузіаста української культури, зокрема декоративного писанкарства, Ераста Біняшевського. До книги увійшли спогади колег про Е. Біняшевського та його праці й ілюстрації, а саме писанкові розписи з усіх регіонів України.

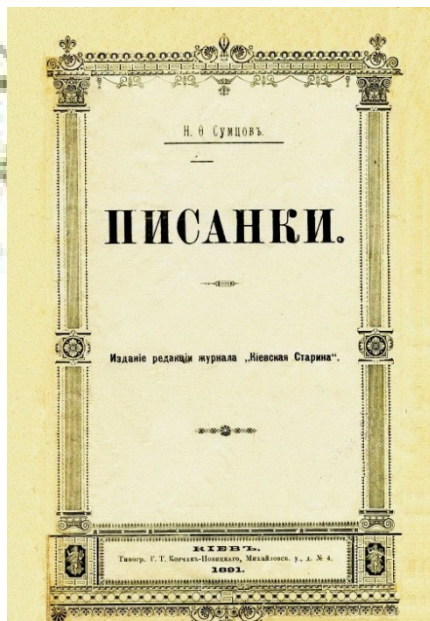

Соломченко, Олексій Григорович

Писанки Українських Карпат / О. Г. Соломченко. – Ужгород : Карпати, 2004. – 238 с. : фото, іл.

Автор розповідає про звичаї і обряди, пов'язані з писанками, символіку та зміст орнаментальних зображень, техніку розпису, консервацію та реставрацію писанок. Розповідь доповнюють зразки писанкової орнаментики різних регіонів Українських Карпат.

Сумцов, Николай Федорович
Писанки / Н. Ф. Сумцов. – Киев, 1891. –
49 с. – Журнал "Киевская старина".

Раз у раз, для початківців та аматорів Микола Сумцов готував програми із рекомендаціями – як науково збирати етнографічні матеріали. Досліджуючи, наприклад, писанки, він назвав їх “справжніми перлинами українського народного мистецтва”, а зібрана ним особисто колекція стала тій тезі промовистим доказом.

Тамара Угнівенко
Ольга Угнівенко

ДУХОВНИЙ СКАРБ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

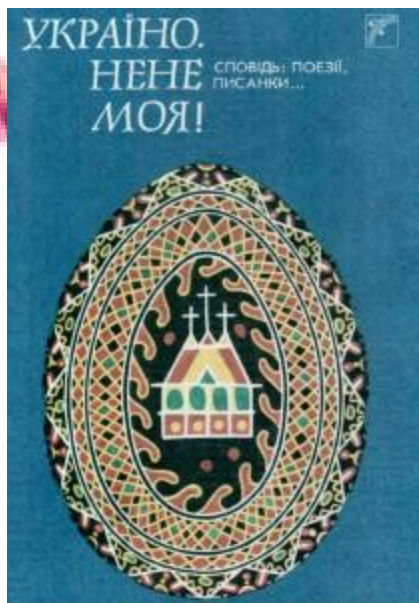

Угнівенко, Тамара Миколаївна
Духовний скарб українського народу /
Т. Угнівенко. – Київ : Богуславкнига, 2012. –
208 с. : фот.

В книзі визначено як особливості українського національного вбрання кожного регіону нашої країни, так і спільні національні риси у контексті традиційної української культури одягу, описано специфіку, красу та розмаїття писанок, рушників всієї України. Розкрито взаємозв'язки українців з іншими народами, які проживають на території нашої держави.

Ілюстративним матеріалом книги є фотографії експозиції Музею українського костюма та української писанки.

Україно, нене моя! : сповідь, поезії, писанки : збірник / уклад., авт. прим. О. Е. Шевченко. – Київ : Веселка, 1993. – 327 с. : іл.

Збірка українських поезій ілюстрована прекрасними писанками. Натхненна передмова написана Яремою Гояном, а післямова та ілюстрації Ераста Біняшевського.

Цюриць, Сергій Назарович

А вже недалечко червоне яєчко / С. Н. Цюриць ; АН України, Інститут народознавства, Полісько-Волинський народознавчий центр. – Луцьк : Надстир'я, 1993. – 20 с.

Книга є ґрунтовним дослідженням, що розкриває секрети прадавнього українського мистецтва писанки та писанкарських фольклорних традицій Волині і Полісся.

